

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Tuzlanski kanton
GRAD GRAČANICA

Predlagač: Gradonačelnik

Razmatra: Gradsko vijeće

Obrađivač: Služba za prostorno uređenje,
geodetske i imovinsko-pravne
poslove

INFORMACIJA
o upravljanju parking prostorom

UVOD

Odlukom o javnim parkiralištima na području općine Gračanica ("Službeni glasnik Općine Gračanica", broj: 05/15 i 08/17), članom 7. određena su javna parkirališta na kojima se naplaćuje parkiranje:

Redni broj	Naziv javnog parkirališta	Vrsta javnog parkirališta		Zona
		na ulici-van ulice	otvoreni-zatvoreni	
1.	Parkiralište kod BKC-a	van ulice	otvoreni	1
2.	Parkiralište kod zgrade Općine (bočno od zgrade Općine)	na ulici	otvoreni	1
3.	Ulica Kej Fridriha Foglara	na ulici	otvoreni	0
4.	Ulica Ahmet-paše Budimlije	na ulici	otvoreni	0
5.	Ulica 22. divizije	na ulici	otvoreni	0
6.	Ulica Riječka I	na ulici	otvoreni	1
7.	Ulica Riječka II	na ulici	otvoreni	1
8.	Ulica Bosanskih kraljeva	na ulici	otvoreni	1
9.	PKSC "Bazen"	na ulici	otvoreni	po posebnoj odluci

Ovom Odlukom, članom 2., stav 2. definisano je da upravljanje javnim parkiralištima na kojima se naplaćuje parkiranje vrši ovlašteno pravno lice, u skladu s Odlukom o vršenju komunalnih djelatnosti i komunalnom redu. U skladu s tim Općinsko vijeće Općine Gračanica na svojoj sjednici 29.11.2017. godine donosi Odluku o prijenosu na privremeno upravljanje parking automata na gradskom području Gračanice ("Službeni glasnik Općine Gračanica", broj:13/17) kojom se "ORVI-Comerc" d.o.o. Gračanica privremeno daje na upravljanje deset parking automata (parkomata) postavljenih na javnim parkiralištima na kojima se naplaćuje parkiranje na području MZ Gračanica. Međusobni odnosi između Grada Gračanica i "ORVI-Comerc" d.o.o. preciznije se definišu ugovorima koji se sklapaju za svaku narednu kalendarsku godinu.

1. Kapacitet parkirališta na kojima se naplaćuje parkiranje

Ukupan broj parkirnih mjesta na kojima se vrši naplata parkiranja iznosi 279:

- Parking kod BKC-a - 30,
- Kej Fridriha Foglara - 76,
- Ahmet-paše Budimlije - 46,

- ulica 22. divizije - 41,
- Riječka - 74 i
- ulica Bosanskih kraljeva - 12.

Parkiranje na parkiralištu kod zgrade Gradske uprave se ne naplaćuje, a parkiralište kod PKSC "Bazen" aktivno je samo u vrijeme Vašera.

2. Uposlenici u "ORVI-Comerc" d.o.o. Gračanica

Broj uposlenih u "ORVI-Comerc" d.o.o. Gračanica tokom 2023. godine smanjen je za tri uposlenika koji su otišli u penziju. Ove godine je još jedan uposlenik penzionisan tako da trenutno u preduzeću su uposlena tri radnika (direktor i 2 redara), a struktura uposlenika izgleda ovako:

- 1 iz kategorije ratnih vojnih invalida,
- 2 iz kategorije demobilisanih boraca.

Treba naglasiti da su svi uposlenici prijavljeni i da se redovno uplaćuju doprinosi na njihove plaće.

3. Upravljanje parking automatima, odnosno parkinzima

Kao što je u uvodu navedeno Općinsko vijeće Općine Gračanica je još 2017. godine donijelo odluku kojom je prenijelo na privremeno upravljanje 10 parking automata „ORVI-Comerc“ d.o.o. Gračanica. Općina, odnosno Grad je svake godine (osim ove godine) sa njima sklapao poseban ugovor kojim su preciznije definirani odnosi između ugovornih strana. Naime u početku ovakav koncept upravljanja parking aparatima je donekle solidno funkcionirao. Prihodi su bili veći od rashoda, „ORVI-Comerc“ je svoje obaveze prema uposlenicima redovno izvršavao, a takođe i prema organizaciji ORVI kojima je uplaćivao mjesečni iznos od 1.000,00 KM kao i Općini/Gradu iznos od 1.000,00 KM koji je definiran ugovorom. Kasnije su se počeli javljati problemi sa održavanjem parking automata i isti su sve duži vremenski period bili van upotrebe, a sa druge strane i broj uposlenika u „ORVI-Comerc“ bio je sve manji i nisu uspijevali organizirati posao u takvim uvjetima. Prihodi su se počeli drastično smanjivati i polako su postajali manji od rashoda. U skladu s time poredali su i prioritete na rashodovnoj strani tako da su obaveze prema uposlenicima nastavili redovno izvršavati, a prestali su da ispunjavaju svoje obaveze prema Gradu i organizaciji RVI. Dug prema Gradu iznosi 15.000,00 KM i to:

- za 2022. godinu 2.000,00 KM,
- za 2023. godinu 11.000,00 KM (uplatili su samo jednu fakturu od 1.000,00 KM) i
- za 2024. godinu 2.000,0 KM (fakturisano samo za prva dva mjeseca jer nije sklopljen novi ugovor s njima)

Dok su parking automati bili pod garancijom (48 mjeseci) i njihovo održavanje je prilično dobro funkcioniralo. Bilo je kašnjenja u izlasku na intervenciju, ali isporučilac parking automata je nabavljao rezervne dijelove i vršio popravke na aparatima. Po isteku garantnog roka krenuli su i problemi sa održavanjem parking automata, serviseri su se sve rjeđe odazivali na pozive, a posljednje 2-3 godine uglavnom neće ni da se jave na telefonske

pozive. Kada se jave obećaju da će doći, a onda nađu neki razlog da ne dođu. Uglavnom se pravdaju da na tržištu ne mogu nabaviti rezervne dijelove, a u šta smo se i sami uvjerali jer smo kontaktirali proizvođača parking automata preko firme „DINNET“ d.o.o. Gračanica i saznali da su ovi modeli aparata zastarili, da se za njih više ne proizvode rezervni dijelovi i da se na tržištu mogu nabaviti samo neki rezervni dijelovi koji su zaostali po skladištima i nisu još prodani. Tada su nam, kao izlaz iz ove situacije, predložena dva rješenja:

- a) Da u postojeće kućište ugradimo opremu parking automata novije generacije što bi koštalo oko 6 do 7 hiljada KM po jednom aparatu ili
- b) Da kupimo potpuno nove parking aparate novije generacije, a njihova cijena na tržištu je oko 15.000,00 KM i više, što zavisi od proizvođača i opremljenosti aparata.

Kao što je već navedeno ugovor sa „ORVI-Comerc“ za ovu godinu nije potpisan jer je postalo očigledno da je ovakav model upravljanja sa parking automatima, odnosno parkinzima postao neodrživ. Prva polovina ove godina nam je prošla u traženju održivog modela upravljanja:

- Da li osnovati novo javno preduzeće koje bi između ostalog bavilo se i upravljanjem parkinzima ili nekom od postojeći javnih preduzeća pridodati i ovu djelatnost i
- Koji način naplate usluge parkiranja izabrati, putem parkomata (nabaviti nove ili osavremeniti postojeće), putem SMS poruka, kombinacija ova dva načina ili izabrati eventualno neki treći.

Početak druge polovine godine prekinuta je ova neizvjesnost i odlučeno je da se potpuno odustaje od rješenja sa parking automatima, te da se ide u smjeru ka naplati usluge parkiranja putem SMS-a. Sa ovim aktivnostima se malo zastalo u vrijeme intezivnih predizbornih i postizbornih aktivnosti, ali sada su se te aktivnosti ponovo intezivirale. Jedino još postoji dilema, da li osnovati novo javno preduzeće koje bi se između ostalog bavilo i ovim poslom ili ovu djelatnost dodijeliti Javnom preduzeću „Komus“ d.o.o. Gračanica.

4. Problemi u radu

Tokom svoga rada na poslovima upravljanja parking automatima odnosno parkinzima „ORVI-Comerc“ je nailazio na mnoge probleme koji su u manjoj ili većoj mjeri uticali na njihovo poslovanje, a najvažniji su:

- prekratko radno vrijeme – članom 8. stav 1. Odluke o javnim parkiralištima na području općine Gračanica („Službeni glasnik Općine Gračanica“, broj: 05/15) propisano je radno vrijeme na javnim parkiralištima na kojima se naplaćuje parkiranje svakim radnim danom i subotom u periodu od 06,00 do 21,00 sat. Odlukom o izmjenama Odluke o javnim parkiralištima na području općine Gračanica ("Službeni glasnik Općine Gračanica", broj: 08/17) članom 2. propisano je novo radno vrijeme i to radnim danima u ljetnom periodu (01.05.-30.09) od 06,00 do 20,00 sati, a u zimskom periodu (01.10-30.04.) od 06,00 do 18,00 sati. Subotom tokom cijele godine od 06,00 do 13,00 sati. Problem sa ovim radnim vremenom je, po riječima Direktora "ORVI-Comerc" d.o.o. Gračanica, što je prekratko,
- nelegalni parkinzi - na užem dijelu grada postoji nekoliko nelegalnih parkirališta (nisu na javnim površinama), koji prema navodima Direktora "ORVI-Comerc" d.o.o. Gračanica nisu registrirani za tu djelatnost i ne izdaju uredne račune za pruženu uslugu,

- zauzimanje parking mjesta bez naknade - prema navodima Direktora "ORVI-Comerc" d.o.o. Gračanica ovaj problem je i dalje aktuelan, naročito u ulici Ahmet-paša Budimlije,
- blokiranje i deblokiranje nepropisno parkiranih vozila - tokom prošle i ove godine nije bilo slučajeva blokiranja nepropisno parkiranih vozila, ne zato što nije bilo nepropisno parkiranih vozila nego zato što su uposlenici bojeći se za svoju sigurnost izbjegavali primjenjivati ovu mjeru protiv nesavjesnih vozača,
- oštećenja opreme na javnim parkiralištima - nije bilo izraženijih oštećenja opreme na javnim parkiralištima,
- održavanje parkomata - od nabavke i ugradnje parkomata njihovo održavanje vršio je "BH MOTORS" d.o.o. Srebrenik kao ovlašteni serviser. Prema riječima Direktora preduzeća, od početka, ali naročito u zadnjih dvije-tri imaju veoma lošu saradnju sa navedenom firmom, a rezultat je veliki broj neispravnih aparata. Trenutno su u potpuno ispravnom stanju samo tri aparata, jedan aparat je djelimično ispravan (povremeno se pali i gasi sam, sat mu nije podešen i podešen je za rad u prvoj zoni, a nalazi se u nultoj) i šest aparata je potpuno neispravno,
- mali broj uposlenika – imajući u vidu da većina aparata nije u funkciji, postojeći broj uposlenika ne može kvalitetno pokriti sve parking prostore na kojima se vrši naplata usluge parkiranja.

ZAKLJUČNA RAZMATRANJA

Zbog nedostavljanja Bilansa stanja i Bilansa uspjeha nije bilo moguće izvršiti detaljnu analizu finansijskog poslovanja „ORVI-Comerc“ d.o.o. Gračanica za 2023. godinu. Poznato je iz prethodne informacije je da je ovo preduzeće u 2023. godinu ušlo sa gubitkom od oko 35.000,00 KM. Treba naglasiti da su do današnjeg dana uredno izmirivane sve obaveze prema uposlenicima (plate i doprinosi na plate) i Upravi za indirektno oporezivanje po osnovu PDV-a.

Loše poslovanje tokom psljednjih 2-3 godine direktor preduzeća uglavnom pripisuje velikom broju neispravnih parkomata zbog čega su prihodi drastično pali. Servisiranje, odnosno popravke postojećih parkomata postalo je nemoguće. Saradnja sa dosadašnjim serviserom je već duži vremenski period veoma loša, a pokušaj da se pronađe drugi serviser nije uspio.

Iz svega navedenog može se zaključiti da dosadašnji sistem parkiranja nije funkcionirao u skladu sa stvarnim potrebama grada i onako kako je zamišljeno, te da je krajnje vrijeme da se iznađe novi kvalitetniji način organizovanja i funkcionisanja sistema parkiranja u gradu.